

**Treća godišnja konferencija
Zapadnobalkanske migracijske
mreže (Western Balkans Migration
Network) »A Search for That
Special Place Under the Sun in
Modern Europe: Migration in the
Twenty First Century«**

Zagreb, 25. – 26. svibnja 2018.

DOI: 10.11567/met.34.1.4

Zapadnobalkanska migracijska mreža – Western Balkans Migration Network (WB-MIGNET) u okviru koje je organizirana konferencija pod nazivom »A Search for That Special Place Under the Sun in Modern Europe: Migration in the Twenty First Century« formirana je 2015. okupljanjem *think-tankova* iz sedam zemalja zapadnog Balkana u čijem su glavnom fokusu migracije i uz njih povezani fenomeni i procesi. Kroz *online* platformu Mreže *Western Balkans Migration Observatory* istraživačima i kreatorima politika dostupni su podaci, informacije i analize vezani uz migracije na zadanom Balkanu. Dodatna aktivnost mreže ogleda se u godišnjim konferencijama i sastancima namijenjenim produbljivanju znanja i iskustava vezanih uz istraživane teme u području migracija s primarnim (no ne isključivim) fokusom na zemljama zapadnog Balkana.

Nakon prvih dviju konferencija Mreže održanima u Tirani (2016.) i Sarajevu (2017.) Treća godišnja konferencija održana je 25. i 26. svibnja 2018. u Zagrebu u suorganizaciji Ekonomskog instituta, Instituta za migracije i narodnosti i Visokog učilišta *Efectus*. Okupljeno je tridesetak znanstvenika iz četrnaest zemalja, većinom s područja zapadnog Balkana, čija su

izlaganja prezentirana kroz tri plenarna predavanja, osam panela i javnopolitičku raspravu.

Prvo plenarno predavanje renomiranog profesora Russella Kinga (University of Sussex) »Fragmented and Fluid Mobilities: The Role of Onward Migration in the New Map of Europe and the Balkans« donosi analizu suvremenih migracijskih tokova raščlanjujući i definirajući pojam mobilnosti u kontekstu unutareuropskih kretanja. King uz pregled postojećih europskih studija o migracijama uključujući i one o izbjeglicama analizira i donosi rezultate o albanskim migrantima koji su migrirali u Ujedinjeno Kraljevstvo iz Grčke u razdoblju ekonomske krize.

Aija Lulle (University of Eastern Finland) u drugome plenarnom predavanju »Challenging The Notion Of European 'Peripheries' From Balkans To Baltics: Migrants And Public Diplomacy Work« usmjerila se na usporedbu »baltičkog« i »balkanskog« iskustva upravljanja migracijama, a posebice na uključenost i ulogu visokokvalificiranih emigranata u definiranju emigracijskih i dijasporskih politika zemlje porijekla, pri čemu ih se promatra kao »javne diplomate« (*Book of Abstracts*, str. 6).

U trećemu plenarnom predavanju »The Crisis Decade and Migration: Some Retrospective Reflections and Implications for Future Research« Ferruccio Pastore (FIERI – International and European Forum on Migration Research) raspravio je na primjeru europskih migracijskih kretanja od 2008. do 2017. geografske i kategorijske promjene te asimetrični učinak u integracijskim politikama i javnome mnijenju.

Paneli s drugim izlaganjima bili su organizirani kao paralelne sesije u tri vremenska bloka raspoređena oko plenarnih predavanja. Prvi panel otvorili su S. Božić i S. Kuti izlaganjem o društvenim vezama i mobilnostima preko hrvatskih granica. Rasprava je bila usmjerena transnacionalnim socijalnim prostorima kao facilitatorima migracija. M. Bofulin i S. Cukut Krilić govornice su o mogućnostima integracije putem pristupa informacijama, pri čemu su predstavile transnacionalni INTERREG projekt DRIM (Danube Region Information Platform for Economic Integration of Migrants). Treće izlaganje M. H. Meçe bilo je usmjereno razmatranju povezanosti unutrašnjih migracija i društvenoga kapitala u Albaniji te usporedbi doseljenika i lokalnog stanovništva u gradu Kamzi.

Po dva izlaganja predstavljena su u druge dvije paralelne sesije. O integriranom pristupu zaštiti maloljetnicima bez pratnje u svom izlaganju govorila je T. Katkić Stanić zalažući se za združenu i koordiniranu uključenost svih dionika sustava – od državnih tijela do organizacija civilnog sektora. Na primjeru unutrašnjih migracija mladih u Crnoj Gori u svom se izlaganju M. Đurović usmjerio i na često zanemarene negativne aspekte pokazujući da koncept »drugosti« (*otherness*) ne postoji samo u odnosu prema strancima iz inozemstva već i prema doseljenicima iz drugih dijelova vlastite zemlje. I. Gedeshi u svom je izlaganju predstavio rezultate velike ankete o migracijskom potencijalu Albanije, pri čemu je izložio dobivene nalaze o migracijskim aspiracijama i mogućim odredištima imigracije u kontekstu percepcije stanja u državi i za-

dovoljstva uvjetima života, dok je B. Xhaferi na temelju statističkih podataka o migracijama od 2007. do 2016. govorila o migracijskim trendovima i obrascima u Makedoniji.

Drugi blok paralelnih sesija okupio je osam izlaganja. D. Potočnik i M. Adamović predstavile su rezultate istraživanja o mladima u kojima je naglasak bio na migracijskim aspiracijama mladih u Hrvatskoj koje su istražene kombinirajući kvalitativne i kvalitativne metode. V. Lukić i J. Predojević-Despić u svom radu također stavljaju naglasak na mlade u kontekstu iseljavanja iz Srbije, ističući da mladi čine 20% ukupnoga emigracijskoga kontingenta zemlje. Rodni aspekt migracija obrađuje u svom izlaganju E. Caro, koja u kontekstu ekonomske krize analizira slučaj zaposlenih albanskih migrantica u Grčkoj. Izlaganja u drugoj paralelnoj sesiji usmjerena su na »migrantsku/humanitarnu krizu«, pri čemu S. Cukut Krilić i S. Zavrtnik dekonstruiraju moguće izvore ranjivosti (npr. spol, dob, etničnost i sl.) na primjeru »Balkanskoga koridora«, analizirajući »reprezentaciju patnje« (*Book of Abstracts*, str. 19) i karakteristike na temelju kojih se isključuje iz skupine ranjivih. E. Bužinčić analizirala je »izbjegličku krizu« iz perspektive političke geografije, ističući nužnost promjene aktualnih migracijskih i azilnih politika. Izlaganja u trećoj paralelnoj sesiji bila su usmjerena na određene dimenzije integracije i identiteta, pri čemu su S. Klempić-Bogadi, M. Gregurović i S. Podgorelec govornice o društvenoj integraciji doseljenika iz Bosne i Hercegovine u Hrvatskoj uz poseban naglasak na analizi njihova osjećaja pripadnosti novoj sredini. S druge strane, M. Vesković

Andelković i M. Bobić predstavile su individualne i kolektivne identifikacije iz perspektive povratnika – visoko-obrazovanih građana Srbije s migracijskim iskustvom. Povratnike u Albaniju kao moguće pokretače novih poslova u kontekstu upotrebe znanja stečenih tijekom odsutnosti analizirali su u svom radu M. Zulfiu Alili, E. Kaleshi i N. Adnett.

Pet izlaganja u dvije paralelne sesije održano je drugoga dana konferencije. U prvoj sesiji D. Šantić, M. Antić, J. Predojević-Despić i V. Lukić raspravljale su na koje načine migranti mogu pridonijeti razvoju ruralnih dijelova Srbije. Pritom autorice naglasak stavljaju na slanje doznaka i uključenost migranata u lokalne projekte usmjerene na razvoj zajednice. Nešto drugačije intonirano bilo je izlaganje I. Dimitriadisa, koji je analizirao mehanizme suočavanja s krizom među albanskim migrantima u Grčkoj i Italiji te učinke krize na donošenje odluke o daljnjoj migraciji na novo odredište. U paralelnoj sesiji tematski prednjače povratne migracije. A. Gashi i N. Adnett na temelju empirijskih podataka s Kosova analiziraju povratničke migracije, upozoravajući na konzistentnost dobivenih rezultata s pristupom NELM (New Economics of Labour Migration). S druge strane A. Ibričević na temelju dubinskih intervjua prikazuje načine konceptualizacije doma, pripadnosti i »emocionalnog građanstva« (*Book of Abstracts*, str. 32) povratnika u Bosnu i Hercegovinu. Napsljetku, J. Sardelić u svom se izlaganju usmjerila na analizu položaja romske nacionalne manjine u razdoblju nakon »izbjegličke krize« 2015./2016. iz politološke perspektive. Naglasak stavlja na akte Vijeća Europe i analizira je li

diskurs vezan uz »izbjegličku krizu« imao učinka na položaj Roma u zemljama »Balkanske rute«.

Osim u razmjeni novih ideja i rezultata znanstveno-istraživačkog rada značajan doprinos konferencije ogleđao se i u raspravi »Responses to Refugees and Asylum Seekers on the Balkan Route: What Needs to Change?« održanoj na kraju prvoga dana konferencije koja je okupila predstavnike civilnog društva: V. Horvata (Institut za političku ekologiju, Zagreb), E. Bužinkić (Centar za mirovne studije, Zagreb), A. Korbar (Are You Syrious, Zagreb) i M. G. Manieri (Greens in the European Parliament). Naglasak rasprave bio je na lekcijama koje je moguće naučiti iz iskustava povezanih s »izbjegličkom krizom« i njenim posljedicama posljednjih nekoliko godina te detektirati koje su politike potrebne i na koji ih način provesti kako bi se stvari promijenile i popravile. Konkretno, rasprava je bila zamišljena tako da aktivisti koji su bili i jesu uključeni u pružanje podrške izbjeglicama i tražiteljima azila podijele svoja iskustva i zajedno promišljaju moguće načine dopiranja do humanijeg pristupa na razini EU-a te ravnomjernije opterećenje i odgovornost aktualnih i budućih članica EU-a.

Margareta Gregurović

*Institut za migracije i narodnosti,
Zagreb*

